

Zvýšení biodiverzity v lokalitě Přerov-Hvězdárna

NAŠE SPOLEČNÁ KRAJINA z.s.

Řešitelé: Mgr. Petr Rejzek, Ing. Václav Závěšický, Mgr. Michal Zedek

Úvod

Jako odborná nezisková organizace se dlouhodobě zabýváme ochranou přírody a obnovou zemědělské krajiny s důrazem na zvýšení její biodiverzity a ekologické stability (viz webové stránky Koroptvicky.cz). Vypracováváme k tomu potřebné studie i konkrétní projekty sadových úprav. Mezi naše referenční projekty patří např. Podpora polních ptáků v honitbě Dobešice na Písecku, Zvýšení biodiverzity zemědělské krajiny ve vybraných lokalitách Přerovska a některé další dílčí projekty v našem okrese. Máme vlastní poradní sbor sestávající z 26 expertů a poskytujeme environmentální poradenství.

Poslední roky hledáme na Přerovsku vhodný pozemek pro podporu biodiverzity v zemědělské krajině, kde bychom použili nové přístupy a zkušenosti při zakládání krajinných prvků, ale také aktuální poznatky a moderní metody podpory biodiverzity. Po několika letech hledání a hodnocení jsme objevili pozemek ve vlastnictví města p. č. 5701/16 v k.ú. Přerov (v lokalitě „Hvězdárna“), který je podle územního plánu města součástí navrženého lokálního biokoridoru v rámci územního systému ekologické stability podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Daný pozemek je součástí velkého obhospodařovaného lánu, ale samotný není propachtován, a tak je možné na něj biokoridor začít hned realizovat. Samozřejmě počítáme s náležitou propagací tohoto příkladu dobré praxe s vyzdvižením města Přerova, jako majitele pozemku a klíčového partnera této akce.

Z těchto důvodů jsme již 23.7. 2018 zažádali město o bezplatnou výpůjčku pozemku. V rámci tohoto nového konceptu navrhujeme pro výpůjčku zkrácené období 2019-2029. Po desetileté realizaci bude již funkční krajinný prvek předán do správy města.

Základní údaje o pozemku

- K.ú. Přerov, p. č. 5701/16, výměra 7485 m², BPEJ 30600
- Vlastníkem pozemku je Statutární město Přerov, Bratrská 709/34, Přerov I-Město, 75002 Přerov
- Rozměry pozemku 19 x 390 m (pro účely realizace biokoridoru 14 x 390 m)
- Orientace S-J, sklon 10 m na celé délce 390 m
- Západní hranici lemují účelová komunikace k zahrádkářské kolonii, se stromovou alejí

Hlavní východiska řešení

- Hlavním smyslem biokoridoru je umožnit šíření a krátkodobé přežívání volně žijících druhů živočichů a planě rostoucích rostlin, přičemž důraz klademe na podporu ohrožených a vzácných druhů stepních osluněných stanovišť

- Nový krajinný prvok bude mít charakter pestrého křovinatého biotopu z původních druhů keřů; druhově a velikostně bude výběr sazenic přizpůsoben aktuálním možnostem na trhu
- Způsob založení krajinného prvku zohledňuje také zlepšení vláhového režimu krajiny
- Při zakládání bude využita u některých druhů keřů také metoda řízkování a řízený výběr náletových dřevin šířených zejména větrem, ptáky a savci
- Lesnická oplocenka bude rozdělena na 2 poloviny, tj. severní a jižní, z důvodu lepšího procházení zvěře krajinou
- Oplocenka bude mimo prvek stávající komunikace s doprovodnou zelení, tj. maximálně na ploše současné orané plochy; pozor na 2 elektrické kabely v zemi – nutné závazně vytyčit!
- Vstup do oplocenky bude umožněn ze strany od komunikace vždy ve dvou rozích každé oplocenky po žebřících
- Hlavní vstupy do oplocenek budou v podobě bran pro vjezd techniky, a to naproti sobě v místě migrační mezery (ta bude pouze oseta travinobylinnou směsí)
- Tvar výsadeb bude pruhový po vrstevnicích, a to osa rovná nebo rohlíčkovitá, což spolu s usměrněným pohybem techniky podpoří zadržování vody na pozemku z dešťových srážek i tajícího sněhu
- Část výsadeb bude s ohledem na druhy s monokulturními tendencemi případně vymezena do kruhových či jiných tvarů, a to ve vymezených prostorech na úkor vrstevnicové výsadby rozhodujícího množství keřů
- Jednotlivé pruhové výsadby budou dostatečně od sebe pro průjezd drobné techniky a pro vytvoření mozaiky ze střídajících se keřových a travinobylinných (kosených) pruhů
- Také po celém obvodu výsadeb bude vymezen prostor pro průjezd drobné techniky
- Keře budou v každém pruhu vysázeny do jednodruhových hnízd po 3-9 kusech
- Mezi jednotlivými hnízdy budou mezírky poloviční hnízdům, které umožní rozrůstání keřů do boku a uchycení původních náletových druhů keřů (mezírky nekosit!)
- Plocha bude oseta regionálně vhodnou směsí travin a bylin s ohledem na zlepšení půdního prostředí pro uchycení sazenic dřevin (symbiotické houby) vč. vláhového režimu
- Vzhledem k půdě postižené dlouhodobým intenzivním zemědělským hospodařením nelze považovat použitou travinobylinnou směs za konečné luční společenstvo, ale pouze jako přípravnou setbu
- Předpokládaný hlavní problém pro vzházení výsadeb je horké a suché počasí ve vegetačním období a celkový nedostatek srážek, přičemž vysušování půdy ještě zhoršuje silné exponování lokality větrům
- Plocha nového krajinného prvku bude kosena max. 2x ročně, a to s ohledem na hnízdění ptáků a kvetení i odplození žádoucích bylin
- Při kosení je žádoucí kosit např. ob jeden nekosený pruh mezi keřovými výsadbami, který bude ponechán pro zlepšení mikroklimatu, jako úkryt živočichů, pastvu hmyzu i tvorbu semen
- Výpůjčka pozemku na 10 let (2019 – 2029), tj. realizace bude mít 3 roky rezervu pro případ problémů s financováním, vzházením výsadeb aj.; obvyklé zakládání a péče trvá 7 let

Předpokládaný harmonogram

- A. Agrotechnická příprava plochy vč. zlepšení biologických vlastností půdy doplněním humusové složky (zapracování kompostu, slámy nebo jiných posklizňových zbytků) = podzim 2019
- B. Založení lučního společenstva (mechanická příprava půdy a setba travinobylinné směsi v kombinaci s následnou řízenou sukcesí) = podzim 2019
- C. Zhotovení 2 oplocenek se 2 branami a 4 žebřiky vč. údržby = podzim 2019
- D. Výsadba keřů vč. výsadbového substrátu, vláhových tablet a zamulčování = podzim 2020-2024 (etapizace)
- E. Pravidelné kosení ploch technikou i ručně = léto 2020-2026
- F. Ošetřování a opravná dosadba keřů = podzim 2020-2026

- G. Označování a ochrana vybraných náletových dřevin = léto 2020-2026
- H. Pravidelná i mimořádná zálivka keřových výsadeb = 2020-2026
- I. Informační cedule a odpočívka u nového krajinného prvku = léto 2022
- J. Další management lokality po stabilizaci mladých výsadeb (sečení a dosetí travinobylinných porostů, ošetřování dřevin, likvidace invazních druhů bylin a dřevin, mimořádná zálivka) = 2027-2028
- K. Odstranění oplocenky, úklid lokality; odvoz a likvidace odpadu = zima 2028/2029
- L. Organizování dobrovolnických brigád pro založení a údržbu, vč. propagace a medializace = 2019-2028

Tab. Schematický harmonogram

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Příprava půdy										
Založení louky										
Oplocenky vč. údržby										
Výsadba keřů										
Kosení pozemku										
Ošetřování keřů										
Ochrana náletů										
Zálivka sazenic keřů										
Informační odpočívka										
Management po stabilizaci										
Odstranění oplocenky										
Organizování brigád										

Rámcový rozpočet

Realizace nového krajinného prvku s podporou přírodních procesů bude založena na svépomocných pracích řešitele, spolku NAŠE SPOLEČNÁ KRAJINA z.s. Náklady na celou akci jsou sníženy etapizací prací a organizací dobrovolnických brigád naší neziskovou organizací. Tímto bude dosaženo značných finančních úspor. Inovativní způsob založení krajinného prvku lépe reaguje na extrémní klimatické jevy a po stabilizaci výsadeb a náletů keřů je uvažován jako bezúdržbový.

Tab. Rámcový rozpočet (v Kč, vč. DPH)

Postup/rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Mezisoučty
Příprava půdy	45.000										45.000
Založení louky	55.000										55.000
Oplocenky vč. údržby	105.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	150.000
Výsadba keřů		79.000	79.000	79.000	79.000	79.000					395.000
Kosení pozemku		15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000			105.000
Ošetřování keřů		5.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000			95.000
Ochrana náletů		5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000			35.000
Zálivka sazenic keřů		2.000	5.000	6.000	7.000	8.000	9.000	8.000			45.000
Informační odpočívka				70.000							70.000
Management po stabilizaci									40.000	35.000	75.000
Odstranění oplocenky										20.000	20.000
Organizování brigád	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000	140.000
Mezisoučty	219.000	125.000	138.000	209.000	140.000	141.000	63.000	62.000	59.000	74.000	
CELKEM	1.230.000,00 Kč										

Celkové uvažované náklady tedy jsou 1,23 mil. Kč, vč. DPH. Akce naplňuje cíle ochrany životního prostředí města Přerova v oblasti realizace územního systému ekologické stability. Statutární město Přerov je zároveň vlastníkem pozemku. Z těchto důvodů požadujeme finanční příspěvek ze strany města nejméně ve výši 50 % nákladů na realizační část akce, tj. 615.000 Kč, a to rozdělených do menších částek v průběhu 10 let realizace záměru. Upozorňujeme, že nejsme plátcí DPH.

Kontakty

Mgr. Petr Rejzek, předseda spolku

tel. +420 737 167 974

info@koroptvicky.cz

NAŠE SPOLEČNÁ KRAJINA z.s.

Pavlovice u Přerova 274

751 11 Pavlovice u Přerova

IČ 265 50 997, DIČ CZ26550997

Výkres: PŘEHLEDNÁ SITUACE ZÁMĚRU

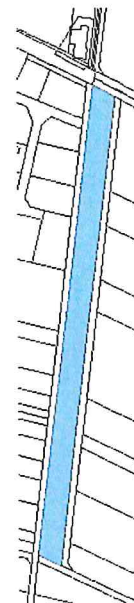
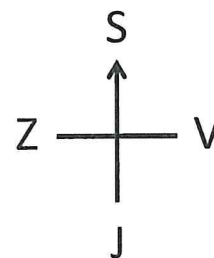
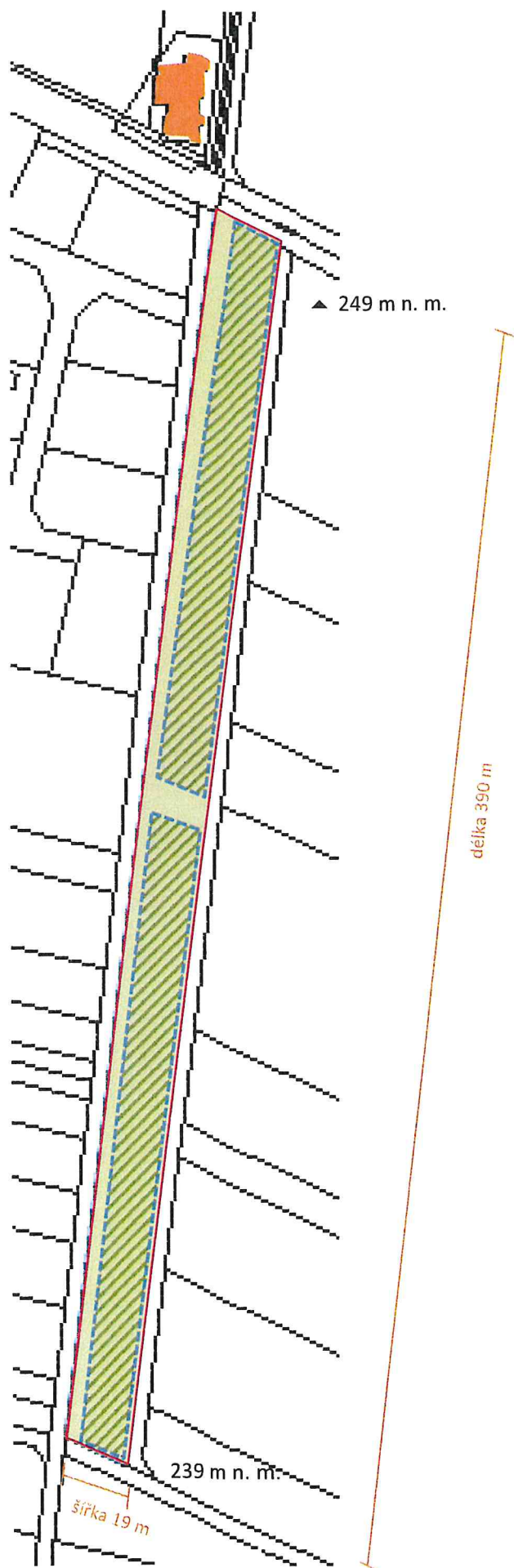
Název akce:

Zvýšení biodiverzity v lokalitě Přerov-Hvězdárna

Pozemek: parc. č. 5701/16, k. ú. Přerov

Řešitel: NAŠE SPOLEČNÁ KRAJINA z.s. // www.koroptvicky.cz

Verze: 2019a

LEGENDA:

objekt hvězdárny

hranice předmětného pozemku

lesnické oplocenky s bránami

travinobylinná společenstva

výsadby a nálety původních druhů dřevin